

Minnesanteckningar från möte med Senneby samrådsgrupp 2017-07-17 hos Bertil Malmfält

Närvarande: Anna-Karin Alvé, Bertil Malmfält, Kjell Westerberg, Margareta Eriksson, Sture Götesson, Ulf Sporrong

Till mötet hade Ulf Sporrong inbjudits i syfte att gruppen skulle få kunnig hjälp att förklara uppkomsten av det som kallas Norets utjord och de gravfält som finns i anslutning till den. Till mötet hade Thure Herbertsson lämnat frågeställningar som vore intressanta att om möjligt få svar på.

Ulf redogjorde för sin erfarenhet av undersökning av utjord i Barknåre, Hållnäs, Österbybruk och även för sitt arbete som kulturgeograf. Ulf har bl.a. skrivit boken Mälarbygd, om bebyggelse och odling i ett historiskt perspektiv.

Vad gäller Noret bedömer Ulf att det inte rör sig om jordbruksbygd i första hand, utan kanske snarare om fiskenäring eller liknande. Han stödjer sig på äldre karta och på inspektionen av gravplatsen senare på dagen. Benämningen nor betyder trångt vatten eller sund och ger en fingervisning om hur landskapet sett ut långt tillbaka. Ulf uppfattar att gravområdena är unika för den här bygden, p.g.a. omfattningen av gravområdena. De skulle vara mycket intressanta att utforska vidare.

Vi tog en tur till Noret och beskådade gravfälten och tittade även på förmodade husgrunder i Fridhs naturaområde i Noret. Ulf påpekade att det är lättare att göra bedömningar i fält på våren, t.ex. i april, innan växtligheten tagit fart.

Angående frågeställningarna har vi fått veta följande:

1. Ulfs bedömning av gravfältens ålder är att de är från äldre järnålder eller tidig yngre järnålder, dvs. vikingatid. Troligen är gravarna vid Noret äldre än Östnavens.
2. Norets bygränsmarkering tyder inte på att det varit en jordbruksby i första hand. Gravfältens storlek och karaktär tyder på att det varit flera familjer med mycket folk och att de bedrivit annan verksamhet än jordbruk. Det är troligt att det inte var "vem som helst" som begravts i de äldsta gravarna.
3. Det kan vara så att Noret ödelagts av någon farsot, men det kan också bero på ändrade förutsättningar för verksamhet där, som t.ex. landhöjningen.
4. Det är möjligt att vänja sig att läsa jordeböcker från 1500-talet, både skrift och språk kan bli begripligt. Dock är det inte säkert att det går att hitta information om bosättningar som försvunnit hundratals år tidigare. Jordeböcker bör gå att hitta och läsa elektroniskt.

Ulf rekommenderade att vi får kontakt med en arkeolog för att få en noggrannare bedömning av gravfälten och skulle själv undersöka om han kan föreslå någon person.

Efter att vi skilts från Ulf bestämde vi att hålla *nästa möte söndagen den 3 september kl 13 hos Margareta i Wiktor Jansgården*. Vid behov har vi kontakter underhand.

Vi är alla överens om att det varit en givande och värdefull dag och vi är tacksamma över att Ulf tog sig tid att träffa oss!

Antecknat av Anna-Karin

Några kort på Norets gravområde Sammanställt av Margareta

Storleken på gravarna tyder på att det inte var avsedda för "vem som helst" utan snarare någon/några betydelsefulla personer.

Det som ser ut som ett vanligt stenröse och som kan uppfattas som ihopsamlade stenar från åkermarken, kan mycket väl vara ihopsamladestensamlingar från olika gravar.

Det som skiljer gravarnas stensammansättning jämfört med ett vanligt stenröse är att gravarnas stenar är satta med tanke och mening att passa till varandra. I ett vanligt stenröse är stenarna lagda "huller om buller" och inte anpassade i storlek.

Arbetsgruppen tillsammans med Ulf Sporrong Från vänster; Kjell Vesterberg, Anna-Karin Alvé, Bertil Malmfält, Sture Götesson och Ulf Sporrong

Saknas på bilden; Thure Herbertsson och Margareta Eriksson